

Yksityinen ammatinharjoittaja eli toiminimi

Yrityksen perustaminen, YEL, kirjanpito, arvonlisävero

Perustaminen

- Valitse yritysmuoto ja nimi ([ohjeet](#) nimen valintaan patentti- ja rekisterihallituksen sivuilla)
- Tee perustamisasiakirjat ja perustamisilmoitus. Voit ilmoittaa samalla Y3-lomakkeella yrityksen kaupparekisteriin ja verohallinnon ennakkoperintä-, työnantaja- ja arvonnlisäverovelvollisten rekistereihin.

- Järjestä yrityksen rahoitus. Jos haet starttirahaa, yritystoimintaa ei saa aloittaa ennen kuin TE-toimisto on tehnyt päätöksen starttirahasta.
- Uusi yritys saa Y-tunnuksen heti, kun yrityksen jättämä perustamisilmoitus on kirjattu YTJ-järjestelmään.
- [YTJ:n sivut](#)

Perustamisilmoitus paperilla tai sähköisesti

Tyhjennä	
	
YRITYS- JA YHTEISÖTIETOJÄRJESTELMÄ	Viranomaisen merkintöjä
	_____ / _____
	PERUSTAMISILMOITUS Yksityinen elinkeinonharjoittaja, maa- ja metsätalouden harjoittaja

Y3

Lomakkeella voit ilmoittautua tai hakeutua kaupparekisteriin, arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin ja työnantaja-rekisteriin.

Lähetä lomake osoitteeseen Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) - Verohallinto, Yritystietojärjestelmä, PL 2000, 00231 HELSINKI

Yrityksen nimi (annetut toiminimet rekisteröidään alla olevassa järjestyksessä)	
Toiminimi (varmistuu vasta, kun nimi on hyväksytty kaupparekisterissä)	
Yritys ilmoittautuu (ilmoita tiedot Verohallinnolle sivulla 3–4)	
☐ Kaupparekisteriin (liitä mukaan kuitti käsittelymaksusta)	

Rekisteröinnin ajankohtaa koskeva pyyntö kaupparekisteriin / kirehtimispyyntö (ei koske osoite- ja yhteystietomuutoksia) Kaupparekisteri-ilmoitukset käsitellään saapumisjärjestyksessä. Poikkeuksia voidaan tehdä vain painavan syyn perusteella. Pyyntö huomioidaan mahdollisuuksien mukaan.
☐ Merkitse rasti, jos kyseessä on rekisteröinnin ajankohtaa koskeva pyyntö. Huom. Perustele pyyntö erillisellä liitteellä.

Kotipaikka	
Kunta (Suomessa oleva)	Ulkomaisten yritysten kotipaikka

YTJ 10031

Toiminimi

- Yksityinen elinkeinonharjoittaja eli toiminimiyrittäjä solmii sopimukset omalla nimellään
- Toiminimellä toimiva yrittäjä vastaa kaikista tekemistään sitoumuksista kaikella liikkeeseen kuuluvalla ja henkilökohtaisella omaisuudellaan
- Hänellä on mahdollisuus nostaa yrityksestä varoja niin halutessaan

- Toiminimen perustamiseen riittää ilmoitus kaupparekisteriin
- Perustamisilmoitus kaupparekisteriin tehdään lomakkeella, jonka saa helpoiten Patentti- ja rekisterihallituksen kotisivuilta
- Perustamisilmoitus on maksullinen: sähköinen ilmoitus 60€ ja paperilla 110 €

Yritystoiminnan aloittaminen

- Kirjanpidon suunnittelu/kirjanpitäjän etsiminen
- Yrittäjän eläkevakuutus YEL 6 kk:n kuluessa yritystoiminnan aloittamisesta
- Yrittäjän työterveyshuolto (vapaaehtoinen)
- Yrittäjän tarvitsemat vapaaehtoiset vakuutukset kuten yrittäjän vapaaehtoinen työajan vakuutus, oikeusturvavakuutus ja vastuuvakuutus

- Ennakkoverohakemus verohallinnolle (jos ei ole jo tehty perustamisilmoituslomakkeella)
- Työttömyyskassa (vapaaehtoinen)
- Yritykselle oma tili, eli muista tuloista erillään oleva tili (helpottaa kirjanpitoa)

Kirjanpito

- Kirjanpitoon tulee koota liiketapahtumien tiedot
- Tositteiden perusteella voidaan laskea ja ylläpitää yrityksen taloustilannetta
- Kokonaisuus muodostuu yrityksen tuotoista, kuluista, omaisuudesta, omista varoista ja veloista
- Yrityksen tilikauden tulos saadaan selville, kun kirjanpidon perusteella laaditaan tilinpäätös

- Yhdenkertaiseen kirjanpitoon merkitään liiketapahtumina saadut tulot sekä maksetut menot, korot ja verot.
- Tavaroiden ja palvelujen oma käyttö on merkittävä liiketapahtumina kirjanpitoon.
- Yhdenkertaisessa kirjanpidossa liiketapahtuma kirjataan yhdelle tilille, kun taas kahdenkertaisessa kirjanpidossa liiketapahtuman kohdalle merkitään sekä rahan käyttö että rahan lähde ja tapahtuma siis kirjataan kahdelle tilille.

Kahdenkertainen/kaksinkertainen kirjanpito

Esimerkki. Kaksinkertainen kirjanpito						
Myynnit 24 %		Ostot 24 %		Pankkitili		
	1000			1240		
		500			620	
Suoritettava alv		Vähennettävä alv				
	240					
		120				

YEL =yrittäjän eläkelaki

- YEL-vakuutuksella vakuutat itsesi vanhuuden, työkyvyttömyyden ja kuoleman varalta.
- Vakuutukseen sisältyy myös perhe-eläke, joka tuo turvaa yrittäjän omaisille.
- Sairausvakuutusmaksu, vanhempainpäiväraha, sairauspäiväraha ja kuntoutusraha määrittyvät YEL-työtulon perusteella.

- **Kenen pitää ottaa YEL-vakuutus?**

- 18–70-vuotias yrittäjä
- Yrittäjäyys jatkuu yhtäjaksoisesti vähintään 4 kuukautta
- Työtulosi on vähintään 8261 euroa vuonna 2022 ja työskentelet yrityksessäsi (pelkkä omistaminen ei edellytä vakuuttamista)
- Myös sivutoimisella yrittäjällä on oltava YEL-vakuutus, jos vakuuttamisen edellytykset muutoin täyttyvät

- YEL-vakuutus on lakisääteinen, eikä sitä voi korvata vapaaehtoisilla eläkevakuutuksilla
- Aloittava yrittäjä saa 22% alennusta maksuista ensimmäisen 48 kuukauden ajan

- YEL-vakuutusmaksua voi maksaa itse päätetyissä erissä.
- Vaihtoehtoja ovat 1, 2, 3, 4, 6 tai 12 erää, eli käytännössä maksun voi jakaa jokaisella kuukaudella. Voit myös itse vaihtaa maksurytmiä verkkopalvelujen kautta.
- YEL-vakuutusmaksut ovat verotuksessa vähennyskelpoisia täysimääräisinä.
- Vakuutuksen arvon tulisi vastata sellaista rahamäärää, jonka maksaisit palkkana samaan työhön pestatulle ulkopuoliselle työntekijälle, jolla on vastaava ammattitaito kuin sinulla
- [YEL-laskuri](#)

SWOT-analyysi

- Vahvuudet
- Heikkoudet
- Mahdollisuudet
- Uhat

Markkinointi

- Mahdolliset asiakkaat/ markkinatutkimus
- Alue
- Miten tavoitan asiakkaat?
- Paljonko asiakkaat ovat valmiita maksamaan tuotteesta tai palvelusta?
- Miksi asiakas ostaisi mieluummin minun yritykseltäni kuin kilpailijalta?

Hinnoittelu

- Kilpailu
- Asiakaspalvelu
- Sijainti
- Tutustumistarjoukset
- Oikea hinta

Starttiraha

Starttirahan saamisen edellytykset

- toimiva liikeidea ja TE-toimiston suosittelu
- yrittäjäkokemus tai –koulutus
- liiketoiminta- ja rahoitussuunnitelma
- mahdollisuudet kannattavaan liiketoimintaan
- yritystoimintaa ole aloitettu ennen kuin starttiraha-tuesta on päätetty

- **Tuleva yrittäjä ei voi myöskään nostaa muita tukia.** Jos esimerkiksi opiskelet ja nostat opintotukea, et voi saada starttirahaa. Starttirahan saamiseksi yritystoiminnan ohella ei voi myöskään olla muita tulonlähteitä kuin alkavan yritystoiminnan tulot.

ALV

- Vähäinen liiketoiminta (alle 15 000€/ vuosi) on arvonlisäverotonta. Raja määräytyy 12 kk pituisen tilikauden liikevaihdon perusteella.
- Jos vähäisen toiminnan raja ylittyy kesken tilikautta, on vero suoritettava koko tilikauden myynnistä.

- Arvonlisäverovelvolliseksi voi hakeutua myös vapaaehtoisesti.
- Vapaaehtoinen hakeutuminen voi olla perusteltua silloin, kun liiketoimintaan liittyy menoja, joihin sisältyy arvonlisävero.
- Maksettavan arvonlisäveron laskeminen: maksettava arvonlisävero - vähennettävä arvonlisävero = tilitettävä arvonlisävero

- Verokausi on kuukausi. Pidentettyyn verokauteen voi hakea, jos kalenterivuoden liikevaihto tai sitä vastaava tuotto on enintään 30 000 euroa.
- Yritys voi saada huojennusta maksettavasta arvonlisäverosta, jos tilikauden (12 kk) liikevaihto ilman arvonlisäveron osuutta on alle 30000 euroa.

- Tilikauden aikana arvonlisäveroilmoitukset annetaan ja arvonlisävero maksetaan normaalisti.
- Verovelvollinen laskee itse huojojen oikeuttavan määrän ja ilmoittaa tiedot tilikauden viimeisen kuukauden tai kalenterivuoden viimeisen verokauden arvonlisäveroilmoituksella.
- Täysi huojo, jos liikevaihto on max. 15 000 euroa. [Tästä lisätietoja.](#)

Lisää tietoa yrityksen perustamisesta

- www.prh.fi
- <http://www.ely-keskus.fi>
- <https://www.ensimetri.fi/>